

Négy dél-amerikai költő

MARIO BENEDETTI

Enigma

Mindenkiben van egy rejtély
és a dolgok rendje, hogy ne ismerjük
a rejtély nyitját, hétpecsétes titkát
súroljuk a szélét
gyűjtögetjük a foszlányait
tévelygünk a visszhangjai közt
s álmunkban elveszítjük
épp mikor megnyílna előttünk

neked is van egy
apró kis talány
a redőny el nem rejti
a jeleket sem állítja le
a szemedben van mikor lecsukod
a kezedben viszed
melleid közé rejtet
ott az én titkom és otthagysz

Mikor a szűz prosti volt

Amikor ez a szűz prosti volt
azt álmodta férjhez ment s zoknit stoppolt
de mivel egyszerűen csak
szűz akart lenni
férjre és rutinra tett szert
s most vágyakozva gondol arra az éjszakára

mikor zuhogott és nem jöttek a kliensek
kinyújtózott a viharvert matracon
s azt álmodta férjhez ment s zoknit stoppolt.

ROBERTO BOLAÑO

Feltámadás

A költészet úgy siklik az álomba
mint egy bűvár a tóba.
A költészet vakmerőbb, mint bármi más,
behatol és függőlegesen
zuhan
egy végtelen tóba, olyanba, mint Loch Ness,
vagy olyan zavaros és vészjóslóba, mint a Balaton
Figyeld csak a tófenékről:
egy ártatlan
könnyűbűvár
az akarat tollaiba
burkolva.
A költészet úgy lép az álomba
mint egy bűvár
Isten szemébe.

Romantikus kölykök

Abban az időben húszéves voltam
és örült.
Elveszítettem egy országot,
de megvalósult egy álmom.
Az álom volt a fontos,
a többi nem érdekelt.

Nem a munka, nem az ima,
nem is a hajnali magolás
együtt a romantikus kölykökkel.
Az álom élt tovább lelkem lágyékában.
Egy fakalyiba
a félhomályban,
az egyik trópusi tüdőben.
S néha visszamentem bensőmbé,
meglátogattam az álmot: az örök szobrot
folyékony gondolataimban,
egy fehér kukac vonaglott
a szerelemben.
Eszméletlen szerelem.
Álom egy másik álomban.
S a lidércnyomás azt suttogetta:
nagyra nősz majd.
Magad mögött hagyod a fájdalmat, a labirintust
és el is felejtéd.
De abban az időben kibontakozni bűn volt.
Itt vagyok, mondtam, a romantikus kölykökkel,
s itt is maradok.

PEDRO JUAN GUTIÉRREZ

Centro Habana

Régebben körbevett az összes romlott dáma.
Az épület legfelső emeletén laktam
úgy negyvenéves lehettem
és a romlott hölgyek imádtak engem.
Fel-le rohangáltam a lépcsőházban
így masszíroztam oktalan szívemet és a hölgyek
azt mondták: „Micsoda erő, igazi sportember.”
Virágkorukat a háború után éltek

az ötvenes években remek szeretők voltak.
Kéjesek és elégedettek.
Gyönyörű, elegáns nők. Luxuskurvák.
Miami, Mexikóba és Puerto Ricóba utaztak,
némelyik karácsonyra New Yorkba ment.
Most a hanyatlás idejét élik,
tönkrement bútorok, piszkos ruhák közt
éheznek.
Néha megmutatták fakó tolldíszeket,
megsárgult, hosszú kesztyűiket,
az üres parfümösvégcséket,
kihulló hajcsomóikat.
Vagy a kutyákat. Hogy ne legyenek egyedül
együtt alszanak, állandó a bűz, mindenütt kutyaszar.
Lépteim hallatán ajtót nyitnak, beszélgetnek
és ismételtetik: „Jaj, de erős, hogy felszaladt
a nyolcadikra. És milyen helyesek a gyerekei.
Nagyon aranyosak. És milyen jólneveltek.”
Tudtam, milyen káprázatos világból jöttek.
Az amerikaiak luxusszeretői voltak. Drága kurvák.
Soha nem szültek gyereket, a testük fontosabb volt.
Egy bulit sem hagytak ki. A biztonság kedvéért.
S most valamennyi a lakásában él bezárva.
Félnek a négerektől. Ezt a negyedét évekkel ezelőtt ellepték
a négerek, bűnözők és az olcsó kurvák,
akiket a turisták vesznek bérbe.
Félnek és azt mondják: „Ó, ez egy jó negyed volt.
Ebben az épületben csupa előkelő ember élt.”
Rettegnek a végső pusztulástól. Egyedül, éhesen,
fürdővíz nélkül. Beteg csontjaikkal.
De kemények, nem panaszkodnak.
Mosolyognak és megfontoltan társalognak.
A drága kurváknak komoly gyakorlatuk van.
Mosolyogniuk kell, vidáman tereferélnek.
És azt kell mondaniuk: igen.
S újra mosolyogniuk kell.
Néha nagyon korán templomba mennek és imádkoznak.
Aztán felkísérem őket a sötét, mocskos lépcsőházban.
Ilyenkor mondják: „Isten fizesse meg. Mindig imádkozunk
magáért
és a gyermekeiért.”

Mázlim van. Leáldozott, puccos kurvák
imádkoznak értem.
S Isten meghallgatja őket. Ebben biztos vagyok.
M megbocsájtják határtalan gőgömet.
M megbocsájtják pökhendiségemet, sietős lépteimet.
Tudják, hogy életem futó vázlatát
rajzolom. Rohanok kétségbeesetten a lépcsőkön,
épphogy csak köszönök és hallgatom őket egy percig.
Tudják: elszomorít, hogy tönkrementek.
Lesoványodtak és éheznek. Szegény öregasszonyok.
Szerencsétlen vén kurvák, tipegnek a halál felé,
s közben bennem gyönyörködnek.
Beérik ennyivel.
Rajonganak az egyetlen férfiért, aki naponta
elmege az ajtójuk előtt.
M megbocsájtják, hogy sajnálom őket,
s imádkoznak értem.

DEREK WALCOTT

Szerelem szerelem után

Eljön az idő
amikor lelkesen
köszöntöd önmagad
saját ajtódban állva tükörbe nézel
és egymást üdvözlitek mosolyogva

s azt mondod, ülj le ide. Egyél.
Újra szeretni fogod az idegent, aki voltál.
Adj bort. Adj kenyeret. Add vissza szíved
ennek az idegennek, aki egész életében

szeretett, de te nem vettél róla tudomást,
egy másikért, pedig ő a vesédbe lát.
Vedd le a polcról a szerelmesleveleket,
fényképeket, kétségbeesett jegyzeteket,
hámozd le saját hasonmásod a tükörről.
Ülj le. Élvezd az életed.

Végh Zsoldos Péter fordításai

Mario Benedetti (1920–2009), uruguayi szerző, a latin-amerikai irodalom egyik legegységesebb alakja, számos regény, verseskötet, színmű, novellás- és esszé-kötet szerzője.

Roberto Bolaño (1953–2003) nagysikerű chilei író, költő. Magyarul eddig hét prózai kötete jelent meg, a legjelentősebbek: *Vad nyomozók*, *2666*, *Távoli csillag*.

Pedro Juan Gutiérrez (1950) kubai író, költő, festő. Legismertebb, magyarul is megjelent regényeiben – *Piszkos Havannai trilógia*, *Trópusi állat*, *Havanna királya* – és az itt közölt versben is „*a castrói szocializmus, a paradicsomi pokol zsigerekig hatoló rohadásáról és személyiségpusztító*” hatásáról vall.

Derek Walcott (1930–2017) Nobel-díjas (1992) Saint Lucia-i, karibi költő és drámaíró. Magyarul a *Szerencsés utazó* című verseskötete jelent meg.

Ferdics Béla: *Ék II.*, 2008-2019, rétegelt, ragasztott üveg, bükkfa